

ת"פ 16343/05/15 - מדינת ישראל נגד מוחמד טברי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 16343-05-15 מדינת ישראל נ' טברי(עציר) ואח'

בפני
בעניין: כבוד השופט, סגן נשיא ג'ורג' קרא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מוחמד טברי (עציר)

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד שלי קוטין
הנאשם - בעצמו

גזר - דין

1. הנאשם הורשע לאחר שמיעת ראיות בביצוע שלוש עבירות של סחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק), מעשה סחיטה באיום שהביא לעשיית מעשה (אישומים ראשון, שני, שלישי) ובעבירה של תקיפה סתם, לפי סעיף 379 לחוק הנ"ל (אישום 3) ובעבירה של איומים לפי סעיף 192 לחוק הנ"ל (אישום שישי).

על פי הכרעת הדין סחט הנאשם מהמתלון קבלן בנין תשלום חוב כספי, שנטען כי היה חייב לגיסו של הנאשם. בעקבות מעשה הסחיטה שילם המתלון לנאשם ולגיסו סך של 12,000 ₪.

בהמשך, ובמסגרת עבודות בניה שמסר המתלון לנאשם ולגיסו, סחט הנאשם מהמתלון באיומים כספים נוספים (סך הכל כ- 42,000 ₪), ושכירת רכבים בעלות של אלפי שקלים, כאשר הנאשם מאלץ את המתלון לשכור עבורו רכבים תוך שימוש באיומים ואליומות, כאשר באחת הפעמים ועל רקע סירובו של המתלון לשכור לנאשם רכב, שרט הנאשם את המתלון באמצעות ציפורניו. כמו כן, הורשע הנאשם באיומים על חייו של שוטר על רקע סירובו של האחרון לדרישתו של הנאשם להכניס אותו לתא מעצר או להעבירו לבית המעצר אבו כביר באופן מידי.

את מעשי הסחיטה ביצע הנאשם תוך שימוש באיומים, לעתים מרומזים, לעתים מפורשים ולעתים תוך שימוש באליומות ממש כדוגמת שריטת פניו של המתלון על ידי הנאשם.

2. הראיות לעונש

עמוד 1

במסגרת הראיות לעונש הגישה המאשימה את גיליון הרשעותיו הקודמות של הנאשם. מדובר בגיליון ארוך ומכביד שבו רצף של עבירות סמים, רכוש, נשק ו אלימות. 21 הרשעות קודמות וכ- 40 תיקי פ.א. שונים.

בגין הרשעותיו הקודמות ריצה הנאשם עונשי מאסר ממושכים. האחרון שבהם הוא מאסר לתקופה של 56 חודשים שנגזרו עליו בת"פ 126-12-09 של בית המשפט המחוזי מחוז מרכז (גז"ד ניתן ביום 2.2.11). מאסר ממנו השתחרר הנאשם בסמוך לביצוע העבירות בתיק הנוכחי ובחלוף תקופה קצרה בלבד (ימים ספורים) לאחר שחרורו מן המאסר.

לנאשם מ"ת מת.פ. 126-12-09 ולתקופה של 5 חודשים בגין עבירת איומים, מאסר על תנאי זה הוא בר הפעלה בגין הרשעתו כאן בעבירה שבאישום השישי.

כמו כן, לנאשם מאסר על תנאי מת.פ. 5780-11-11 מבית משפט השלום ב"ש, ולתקופה של 6 חודשים בגין עבירת אלימות לרבות איומים וכן התחייבות ע"ס של 2,000 ₪ להימנע מביצוע עבירת אלימות.

משכם המצטבר של המאסרים המותנים עומד על 11 חודשים, אותם מבקשת ב"כ המאשימה להפעיל במצטבר לכל ענישה אחרת שתיגזר לו.

טיעוני הצדדים

3.

בפתח דבריה הצביעה ב"כ המאשימה על מכוערות וחומרת התופעה של הסחיטה באיומים, כאשר העונש הקבוע בצידה של עבירה זו (9 שנות מאסר) נועד להצביע על סלידתו של המחוקק מהעבירה וממבצעה.

הערכים בהם פגע הנאשם במעשיו הם בטחונו האישי של אדם שנתון לאיום מתמשך, פגיעה בחופש הרצון והבחירה, ופגיעה בזכות הקניין.

המאשימה מבקשת לראות במכלול מעשי הסחיטה שביצע הנאשם (לרבות מעשה התקיפה) כאירוע אחד. כאשר המתחם העונשי בגין אירוע הסחיטה נע מ- 4 שנות מאסר ועד 7 שנות מאסר.

באשר לעבירת האיומים שבאישום השישי ביקשה לקבוע מתחם שנע ממאסר שמתחיל בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל.

ב"כ המאשימה ביקשה למקם את הנאשם בקצה העליון של מתחמי הענישה בהתחשב בעברו הפלילי המכביד של הנאשם ובביצוע העבירות כאן בסמוך לשחרורו ממאסר קודם בן 56 חודשים שלא הרתיעו מביצוע עבירות - הכל חרף קיומם של מאסרים מותנים התלויים ועומדים נגדו.

עוד ציינה כי הנאשם ניהל משפט ולא זכאי להקלה שניתנת למי שמודה ועוזב בתחילת ההליך, כאשר עד לעצם היום הזה הנאשם לא הביע צער וחרטה על מעשיו, לא פיצה ואף לא הציע לפצות את המתלונן על הנזקים שנגרמו לו.

כך גם באשר לעבירת האיומים שנעברה כלפי השוטר, ביקשה למקם את הנאשם ברף העליון של המתחם שכן לנאשם עבר מכביד בעבירות כלפי ממלאי תפקיד, הפנתה להרשעתו של הנאשם בת.פ. 5780-11-11, של בית משפט השלום ב"ש שבוצעה כלפי סוהר, תוך כדי שהייתו במאסר ובעבירת השמדת הראיה שבה הורשע הנאשם בת"פ 126-12-09, שאף היא בוצעה בתוככי תחנת המשטרה ובמהלך חקירתו.

לאור עברו המכביד, עובדת ביצוע העבירות בסמוך לאחר שחרורו ממאסר ארוך וקיומם של מאסרים על תנאי התלווים ועומדים נגדו, והעובדה שהנאשם לא עבר כל טיפול או הליך שיקומי, ביקשה להטיל על הנאשם ענישה כדלקמן:

בגין האישומים הראשון, השני והשלישי - 7 שנות מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח.

בגין האישום השישי - שנת מאסר אחת מאחורי סורג ובריח, כך שהנאשם ירצה בסך הכל 8 שנות מאסר. כמו כן ביקשה להפעיל את שני המאסרים על תנאי שמשכם המצטבר עומד על 11 חודשים במצטבר לעונש המאסר שייגזר עליו כאן, כך שסך הכל ירצה הנאשם 8 שנים ו- 11 חודשים.

כמו כן ביקשה לחייב את הנאשם בתשלום פיצויים למתלונן ולהשית עליו קנס מאחר והמעשים נעשו מתוך תאוות בצע.

בנוסף, ביקשה להפעיל את ההתחייבות עליה חתום הנאשם בסך 2,000 ₪. וכן להטיל עליו מאסר על תנאי בגין העבירות בהן הורשע.

בהתייחסה למדיניות הענישה הקיימת בעבירות של סחיטה באיומים, ציינה ב"כ המאשימה כי נכון הוא הדבר כי רמת הענישה אינה גבוהה אך הדבר אינו בבחינת גזירה מן השמיים, ויש לשאוף להעלאת הרף במקרים המתאימים, והמקרה של הנאשם הוא המקרה הנכון. הפנתה לשלושה פסקי דין של בית המשפט העליון: ע"פ 1106/11 ; רע"פ 1729-07 ; ע"פ 2357/13.

עיון בשלושת פסקי הדין הנ"ל מלמד כי ממוצע עונשי המאסר שהוטלו בשלושת פסקי הדין שהוגשו עומד על כ-3 שנות מאסר.

כאן המקום לציין כי בשלושת פסקי דין שלעיל, מדובר בנאשמים שהודו במסגרת הסדרי טיעון, לא ניהלו משפט, חלקם צעירים לימים ולא היה מדובר בריבוי עבירות כבענייננו.

הנאשם ביקש שלא להחמיר בדינו בהתייחסו לכך שלא מדובר בעבירה "קלאסית" טיפוסית של סחיטה באיומים, שכן היתה היכרות קודמת בינו לבין המתלונן והם עבדו במשך תקופה ביחד ואין דומה מקרה זה למקרה של אדם הבא לסחוט מאחר, כאשר אין כל היכרות קודמת ביניהם.

באשר לעברו הפלילי ציין הנאשם כי נסיבות חייו האישיות, תנאי גדילתו בעיר לוד בתנאי מצוקה הביאו אותו בגיל

צעיר מאוד לשימוש בסמים ומשם התדרדר והסתבך בעבירות בגין בילה כ- 15 שנים מאחורי סורג ובריא.

לדבריו, כל שרצה היה רק לעבוד ולהתפרנס בכבוד, ומלכתחילה לא היתה לו כל כוונת סחיטה. הוא מצר על כך שהדברים התגלגלו לאן שהתגלגלו ושהדברים מקורם בחוסר הבנה ובסכסוך עסקי בלבד.

הנאשם הסתייג מעובדת איזכור קיומה של עבירת סחיטה באיומים בגיליון הרשעותיו הקודמות (הרשעה מס' 8 - עבירה משנת 2003), ובמהלך הדיון נאמר לו על ידי בית המשפט כי לאור הסתייגותו ובהיעדר עותק של הכרעת דין וגזר הדין בנושא הרשעה זו, יתעלם בית המשפט מרישום זה בגיליון הרשעותיו הקודמות.

הנאשם טען כי העונש לו עותרת המאשימה הוא עונש חמור מאוד והיעתרות לבקשת המאשימה לא תותיר לו כל פתח לתקווה לעתיד; הוא בן 38 שנים, מתוך שנים אלו בילה כ- 15 שנים מאחורי סורג ובריא והוא מבקש לשנות את חייו, לעבוד ולהתפרנס ובלשונו:

"אני עדיין ממשיך להילחם על החיים שלי. המאשימה טוענת ומבקשת 7 שנים בית סוהר. אני לא אחיה 100 שנה... אני מבקש מאדוני להתייחס באמת לאופי הסחיטה... מה שעלה כאן בפני בית המשפט שאדוני ראה באמת שכן היה לנו סכסוך עסקי לי ולמתלון, שכן היתה לנו שותפות, שכן עבדנו ביחד ואת זה הוא באמת בעצמו מאשר."

דיון

קביעת מתחם העונש

4.

הערכים המוגנים בעבירה של סחיטה באיומים שהביאה לידי עשיית מעשה, שבהם פגע הנאשם הם הביטחון האישי, חופש הרצון וזכות הקניין. הפגיעה בערכים אלו בנסיבותיו של תיק זה, היתה ממשית. מדובר במי שבמעשיו ערער את תחושת הביטחון ופגע בשלוות הנפש של המתלון ובני משפחתו ובנוסף לכל, גם פגע בקניינו של המתלון שבעקבות הפעלת מכש הלחצים והאיומים עליו נאלץ לשלם לנאשם כספים ולהיכנע לדרישותיו, לשכירת רכבים ככל שאוותה נפשו, כאשר גם חסרון כיס ופגיעה כלכלית קשה חווה המתלון מידי הנאשם.

5. חומרתה של העבירה של סחיטה באיומים שהביאה לידי עשיית מעשה, באה לידי ביטוי בעונש הקבוע בצדה - 9 שנות מאסר. בעונש החמור ביטא המחוקק את מידת החומרה שיש לנקוט כלפי מי שפוגע בחופש בחירתו ורצונו של האחר, במיוחד כשלפגיעה בחופש הרצון מתלווה אלמנט של מעשה המביא את הנסחט לחסרון כיס ופגיעה בקניין.

6. על פי קביעתי בהכרעת הדין, נכנס הנאשם לחייו של המתלון כגובה של חוב מטעם גיסו (של הנאשם) וכ"משכין שלום" בין השניים. הנאשם בחלקת לשונו מחד והמתלון באיוולתו מאידך (רצונו להחזיר לעצמו את הסך של 12,000 ₪ ששילם לנאשם וגיסו), הסכים למסור לנאשם ולגיסו עבודת בניה שבהמשך, שימשה את הנאשם כפלטפורמה לביצוע מסכת מעשי הסחיטה וכפי שפירטתי בהרחבה

בפסקאות 10+16 להכרעת הדין.

בנדון זה מסכים אני עם הנאשם, כי אין המדובר במעשה סחיטה טיפוסי, שהסוחט בא לנסחט שאינו מכיר ודורש ממנו באיום כסף. עדיין אין הדבר גורע מחומרת התנהלותו של הנאשם שבעורמתו ידע לזהות את חולשתו של המתלון וחששו ממנו, דרש וקיבל באיומים כספים ושכירת רכבים שלא הגיעו לו, כשהוא מטיל אימתו על המתלון.

התנהלותו של הנאשם היתה לא רק כוחנית אלא גם נכלולית, כאשר ביקש לייצר מראית פנים של מי שעובד עם ועבור המתלון, וכי מדובר בסכסוך עסקי בלבד שאין בו כל גוון פלילי, ולא היא.

7. הנזק שנגרם למתלון, בין בתשלום כספים ישירות לנאשם או למי מטעמו ושכירת רכבים לא היה זניח משמדובר בעשרות אלפי שקלים. לבד מהנזק הממוני נגרם למתלון גם נזק נפשי, משחווה מסכת איומים מתמשכת על כל המשתמע מכך, על חייו וחיי בני משפחתו.

8. הנאשם עשה את המעשים מתוך תאוות בצע, תוך שהוא נוהה אחר כסף קל שאינו מצריך מאמץ. "תאבוננו" של הנאשם גדל לאחר שהצליח לגבות מן המתלון את הסך של 12,000 ₪ כ"חוב" נטען עבור גיסו, ומשנקרתה לו ההזדמנות לבצע את העבודה במושב יציץ, הגדיל הנאשם עשות וסחט כספים נוספים באמצעים כוחניים - איומים ואלימות בידעו, שהמתלון חושש מפניו ושלא יתלון נגדו.

9. הנאשם, אדם פיקח ואינטליגנטי המשיך במעשיו כלפי המתלון ולא חשב לרגע לחדול מהם, כשהוא ממצה עד תום את פחדו של המתלון מפניו, על מנת לקבל ממנו עוד ועוד כספים וטובות הנאה, וכשה הביע התנגדות תקף אותו פיסית ואיים עליו והבהיר לו באופן שאינו משתמע לשתי פנים כי אין לסרב לו.

עוד ראוי לזכור כי עד לעצם היום הזה, הנאשם לא פיצה את המתלון ולא השיב לו ולו שקל מהכספים שסחט ממנו, אף שהוא במו פיו הודה כי צריך להחזיר כספים למתלון, כספים שלקח וש"לא היו מגיעים לו". ראה פסקה 26 להכרעת הדין.

10. מדיניות הענישה הנוהגת

כאמור, באת כוח המאשימה הפנתה לשלושה פסקי דין שצוטטו לעיל, מהם עולה כי ממוצע הענישה בגין עבירה של סחיטה באיומים עומד על 3 שנות מאסר וקראה להרמת רף הענישה בשל שיקולים של הרתעה, והעברת מסר חד וברור כי חברה מתוקנת לא תשלים עם מעשים נלוזים וקשים אלו שפוגעים ברקמת החיים של אזרחיה.

בענין מדיניות הענישה ומידת הכתבתה את מתחם העונש וכנגזר מכך את רמת העונש, אפנה לדברים שנאמרו בע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל, "כידוע הוא מדיניות ענישה נהוגת היא רק אחד הפרמטרים שביתת משפט צריך להתחשב בהם בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם.

מתחם הענישה ההולם מגלם כאמור, הכרעה ערכית המבוססת על שיקולים שונים, כאשר מדיניות הענישה הנהוג בעבירה הנדונה היא רק אחד מהם."

11. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירות כאן, ריבוי העבירות, אף שמדובר באירוע אחד, הנזק הכספי והנפשי שנגרם לקורבן העבירה, נזק שהנאשם נמנע מלהטיבו עד לעצם היום הזה, אני קובע את מתחם העונש ההולם בגין אירוע הסחיטה ככזה שנע בין 3 שנים עד 5 שנות מאסר. בעת קביעת מתחם זה עמדו נגד עיני הדברים שנאמרו בע"פ 7100/13 חוסיין נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 29.1.15):

"כל מקרה נבחן על פי נסיבותיו, וההבדלים בענישה נמצאים לעתים בפרטים, ואפילו בפרטים הקטנים, כגון - מיקום הדקירה, מספר הדקירות, עומק הדקירות וסוג הסכין, האם המעשה היה מתוכנן תוך הצטיידות מראש בסכין אם לאו, האם נלוו למעשה עבירות נוספות, מצבו של קרבן הדקירה לאחר מעשה, האם העונש הושת לאחר הודאה או לאחר שמיעת ראיות במסגרת הסדר טיעון, וכיו"ב. יש להישמר אפוא מפני השוואה מכנית של עונשים, באשר ענישה היא מלאכה של "תפירה ידנית" הכל על פי המעשה והעושה.

אף יש להבחין בין מקרים בהם ערכאת הערעור התערבה בעונש לבין מקרים בהם הותירה את העונש על כנו, שאז אין בהכרח להסיק מכך על רף הענישה הראוי... גם באותם מקרים שערכאת הערעור מתערבת בעונש, אין להסיק מכך על העונש הראוי היה לגזור מלכתחילה נוכח הכלל לפיו אין דרכה של ערכאת ערעור למצות את העונש." (דברי כב' השופט עמית בענין חוסיין סלגטיצי הנ"ל).

כמתחייב מהשוני בנסיבות ובעיקר לאור ריבוי העבירות ומשך הזמן שבו התרחשה מסכת הסחיטה, לא מצאתי לאמץ את מדיניות הענישה הנוהגת והחלטתי לקבוע מתחם שיתן ביטוי לפני החומרה שאפיינו את מעשיו של הנאשם בנסיבות הביצוע המיוחדות, וכפי שעמדתי עליהן.

באשר למתחם העונש בגין ביצוע עבירת האיומים שהנאשם ביצע כלפי שוטר, אני מאמץ את מתחם העונש שהציעה ב"כ המאשימה, קרי: ככזה שנע בין מאסר שירוצה בעבודות שירות ועד לשנת מאסר לריצוי בפועל.

12. בבואי לקבוע את עונשו של הנאשם בתוך המתחם לקחתי בחשבון את עברו הפלילי המכביד של הנאשם, את עיתוי ביצוע המעשים בסמוך מאוד לאחר שחרורו ממאסר ממושך, שכפי הנראה לא הותיר חותם מרתיע בנאשם משזה שב לדרך האלימות ופגע באחר, כשכבודו בטחונו וממונו של האחר קל בעיניו. כך נלקחה בחשבון לחובת הנאשם העובדה שלא פיצה את המתלונן עד לעצם היום הזה.

התקשיתי למצוא לנאשם נקודות זכות וכל שנמצא בצדה זה של המשוואה, הוא אותן נסיבות חיים וגדילה בתנאי מצוקה שהנאשם שב ומעלה כל אימת שמסתבר. כך שלנסיבה זו אין השפעה על קביעת מיקומו של הנאשם בתוך המתחם. הנאשם אינו יכול לצפות להתחשבות בטענתו החוזרת שמא נאמר הממוחזרת, של נסיבות חיים קשות ובנדון זה אין לו אלא להלין על עצמו.

הנאשם אימץ לעצמו את דרך האלימות והכוח, גם בתוככי הכלא, ראה הרשעתו בת"פ 5780-11-11 בית משפט השלום ב"ש, גם הפעם במהלך חקירתו בתיק הנוכחי, איים על שוטר וחזר ואיים עליו שהוא מסביר לו שהוא מתכוון לאיומיו.

13. על פי הוראת סעיף 40(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977, וחרף קביעתם של שני מתחמי ענישה האחד מאירוע הסחיטה והשני מאירוע האיומים, החלטתי לגזור על הנאשם עונש אחד כולל.

14. אני גוזר על הנאשם עונש כולל של 5 שנות מאסר. אני מורה על הפעלת המאסרים המותנים זה מ-ת"פ 126-12-09 של בית משפט מחוזי מחוז מרכז, ולתקופה של 5 חודשים וזה מת"פ 5780-11-11 מבית משפט השלום ב"ש, ולתקופה של 6 חודשים במצטבר זה לזה ובמצטבר לעונש המאסר שנגזר עליו כאן. כך שסך הכל תעמוד תקופת המאסר לריצוי בפועל על 5 שנים - 11 חודשים, שיימנו החל ביום מעצרו של הנאשם בתאריך 4.5.15.

אני מוסיף ודן את הנאשם ל-12 חודשי מאסר. המאסר כולו יהיה על תנאי והתנאי שבמשך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו ממאסר לא יעבור עבירת אלימות או רכוש מסוג פשע.

אני מחייב את הנאשם בתשלום קנס בסך של 10,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תמורתם.

כמו כן, אני מחייב אותו בתשלום פיצויים ל מתלונן בסך של 25,000 ₪.

הפיצויים והקנס ישולמו ב-10 תשלומים של 3,500 ₪ החל ביום 1.5.17 ובכל 1 בחודש שלאחריו.

אני מורה על הפעלת ההתחייבות על סך 2,000 ₪ מת"פ 5780-11-11 של בית משפט השלום ב"ש. תשלום ההתחייבות יהיה עד ליום 1.9.2016.

הודעה זכות ערעור תוך 45 יום לבית המשפט העליון

ניתן והודע היום י"ג תמוז התשע"ו, 19.07.2016 במעמד הנוכחים

ג'ורג' קרא , שופט, סגן נשיא